

Versioni di riepilogo

Si propongono qui di seguito alcuni temi graduati di versione dal greco all'italiano per il ripasso della sintassi greca.

Prima di tradurre leggi il brano e risolvi i quesiti.

Verso l'ignoto

- 1 - Quali complementi sono espressi dai sintagmi **ἀπὸ Ἡρακλείων στηλῶν** e **εἰς τὸν ἐσπέριον ὠκεανὸν**?
- 2 - Quale valore ha τὸ βούλεσθαι?
- 3 - Quale complemento è espresso dal sintagma **τούτου ἔνεκα**?
- 4 - Da quale elemento è retto il sintagma **τὴν αὐτὴν γνώμην**?

‘Ορμηθεῖς γάρ ποτε **ἀπὸ Ἡρακλείων στηλῶν** καὶ ἀφείς **εἰς τὸν ἐσπέριον ὠκεανὸν** οὐρίῳ ἀνέμῳ τὸν πλοῦν ἐποιούμην. αἰτία δέ μοι τῆς ἀποδημίας καὶ ὑπόθεσις ἢ τῆς διανοίας περιεργία καὶ πραγμάτων καινῶν ἐπιθυμία καὶ **τὸ βούλεσθαι** μαθεῖν τί τὸ τέλος ἐστὶν τοῦ ὠκεανοῦ καὶ τίνες οἱ πέραν κατοικοῦντες ἄνθρωποι. **τούτου** γέ τοι **ἔνεκα** πάμπολλα μὲν σιτία ἐνεβαλόμην, ἱκανὸν δὲ καὶ ὕδωρ ἐνεθέμην, πεντήκοντα δὲ τῶν ἡλικιωτῶν προσεποιησάμην **τὴν αὐτὴν** ἐμοὶ **γνώμην**

ἔχοντας, ἔτι δὲ καὶ ὄπλων πολὺ τι πλῆθος παρεσκευασάμην καὶ κυβερνήτην τὸν ἄριστον μισθῷ μεγάλῳ πείσας παρέλαβον καὶ τὴν ναῦν — ἄκατος δὲ ἦν — ὡς πρὸς μέγαν καὶ βίαιον πλοῦν ἐκρατυνάμην.

(Luciano, Vera Storia, Libro I, cap. 5)

Dalla dimora dei sogni all'isola di Ogigia

- 1 – Quale tipo di costrutto è rappresentato da **βροντῆς μεγάλης καταρραγείσης**?
- 2 – Da quale elemento della frase è retto il sintagma **τῇ Ὠγυγία νήσῳ**?
- 3 – Qual è la particolarità di **ἴσθι**?
- 4 – Quale complemento è espresso dal sintagma **ὑφ' ὧν**?

Ἡμέρας μὲν οὖν τριάκοντα καὶ ἴσας νύκτας παρ' αὐτοῖς ἐμείναμεν καθεύδοντες εὐωχούμενοι. ἔπειτα δὲ ἄφνω **βροντῆς μεγάλης καταρραγείσης** ἀνεγρόμενοι καὶ ἀναθορόντες ἀνήχθημεν ἐπισιτισάμενοι. τριταῖοι δ' ἐκεῖθεν **τῇ Ὠγυγία νήσῳ** προσσχόντες ἀπεβαίνομεν. πρότερον δ' ἐγὼ λύσας τὴν ἐπιστολὴν ἀνεγίνωσκον τὰ γεγραμμένα. ἦν δὲ τοιάδε: Ὀδυσσεὺς Καλυψοῖ χαίρειν. **ἴσθι** με, ὡς τὰ πρῶτα ἐξέπλευσα παρὰ σοῦ τὴν σχεδίαν κατασκευασάμενος, ναυαγία

χρησάμενον μόλις ὑπὸ Λευκοθέας διασωθῆναι εἰς τὴν τῶν Φαιάκων χώραν, ὑφ' ὧν ἐς τὴν οἰκείαν ἀποπεμφθεὶς κατέλαβον πολλοὺς τῆς γυναικὸς μνηστῆρας ἐν τοῖς ἡμετέροις τρυφῶντας: ἀποκτείνας δὲ ἅπαντας ὑπὸ Τηλεγόνου ὕστερον τοῦ ἐκ Κίρκης μοι γενομένου ἀνηρέθην, καὶ νῦν εἰμι ἐν τῇ Μακάρων νήσῳ πάνυ μετανοῶν ἐπὶ τῷ καταλιπεῖν τὴν παρὰ σοὶ δίαιταν καὶ τὴν ὑπὸ σοῦ προτεινομένην ἀθανασία. ἦν οὖν καιροῦ λάβωμαι, ἀποδρᾶς ἀφίξομαι πρὸς σέ. ταῦτα μὲν ἐδήλου ἡ ἐπιστολή, καὶ περὶ ἡμῶν, ὅπως ξενισθῶμεν.

(Luciano, Vera Storia, Libro II, cap. 35)

La favola di Eco

- 1 - Quale complemento esprime ὧ κόρη?
- 2 – Da quale elemento della frase sono retti i due infiniti **συρίττειν** e **αὐλεῖν**?
- 3 - Che valore hanno i participi **φθονῶν** e **τυχῶν**?
- 4 – Che tipo di proposizione è **τίς ἐστὶν ὁ λανθάνων μαθητής**?

Νυμφῶν, ὧ κόρη, πολὺ (τὸ) γένος, Μελίαι καὶ Δρυάδες καὶ Ἑλαιοὶ: πᾶσαι καλαί, πᾶσαι μουσικαί. Καὶ μιᾶς τούτων θυγάτηρ Ἥχῳ γίγνεται, θνητὴ μὲν ὡς ἐκ πατρὸς θνητοῦ, καλὴ δὲ ὡς ἐκ μητρὸς καλῆς. Τρέφεται μὲν ὑπὸ Νυμφῶν, παιδεύεται

δὲ ὑπὸ Μουσῶν **συρίττειν, αὐλεῖν**, τὰ πρὸς λύραν, τὰ πρὸς κιθάραν, πᾶσαν ᾠδὴν, ὥστε καὶ παρθενίας εἰς ἄνθος ἀκμάσασα ταῖς Νύμφαις συνεχόρευε, ταῖς Μούσαις συνῆδεν: ἄρρενας δὲ ἔφευγε πάντας, καὶ ἀνθρώπους καὶ θεούς, φιλοῦσα τὴν παρθενίαν. Ὁ Πᾶν ὀργίζεται τῇ κόρῃ, τῆς μουσικῆς **φθονῶν**, τοῦ κάλλους μὴ **τυχῶν**, καὶ μανίαν ἐμβάλλει τοῖς ποιμέσι καὶ τοῖς αἰπόλοις. Οἱ δὲ ὥσπερ κύνες ἢ λύκοι διασπῶσιν αὐτὴν καὶ ρίπτουσιν εἰς πᾶσαν γῆν ἔτι ἄδοντα τὰ μέλη. Ἐκαὶ τὰ μέλη (ἢ) Γῆ χαριζομένη Νύμφαις ἔκρυσσε πάντα. Καὶ ἐτήρησε τὴν μουσικὴν καὶ γνώμη Μουσῶν ἀφίησι φωνὴν καὶ μιμεῖται πάντα, καθάπερ τότε ἡ κόρη, θεούς, ἀνθρώπους, ὄργανα, θηρία: μιμεῖται καὶ αὐτὸν συρίττοντα τὸν Πᾶνα. Ὁ δὲ ἀκούσας ἀναπηδᾷ καὶ διώκει κατὰ τῶν ὀρῶν, οὐκ ἐρῶν τυχεῖν ἀλλ' ἢ τοῦ μαθεῖν, **τίς ἐστὶν ὁ λανθάνων μαθητής**.

(Longo Sofista, Dafni e Cloe, Libro III, cap. 23)

Genealogia di Ciro e sue doti

1 – Che tipo di genitivo è Πατρός?

2 – Che tipo di costruzione è quella di ὁ Κῆρος λέγεται γενέσθαι e di λέγεται καὶ ἀδεταί?

3 – Che proposizioni sono ὥστε πάντα μὲν πόνον ἀνατλήναι, πάντα δὲ κίνδυνον ὑπομεῖναι?

4 – Che tipo di proposizione è retta da φύσιν?

Πατρὸς μὲν δὴ ὁ Κῦρος λέγεται γενέσθαι Καμβύσου Περσῶν βασιλέως: ὁ δὲ Καμβύσης οὗτος τοῦ Περσειδῶν γένους ἦν: οἱ δὲ Περσεῖδαι ἀπὸ Περσέως κλήζονται: μητρὸς δὲ ὁμολογεῖται Μανδάνης γενέσθαι: ἡ δὲ Μανδάνη αὕτη Ἀστυάγους ἦν θυγάτηρ τοῦ Μήδων γενομένου βασιλέως. φύσιν δὲ ὁ Κῦρος **λέγεται καὶ ἄδεται** ἔτι καὶ νῦν ὑπὸ τῶν βαρβάρων εἶδος μὲν κάλλιστος, ψυχὴν δὲ φιλανθρωπότατος καὶ φιλομαθέστατος καὶ φιλοτιμότατος, **ὥστε πάντα μὲν πόνον ἀνατλήναι, πάντα δὲ κίνδυνον ὑπομεῖναι** τοῦ ἐπαινεῖσθαι ἕνεκα. **φύσιν** μὲν δὴ τῆς μορφῆς καὶ τῆς ψυχῆς τοιαύτην ἔχων διαμνημονεύεται: ἐπαιδεύθη γε μὴν ἐν Περσῶν νόμοις (Senofonte, Ciropedia, Libro I, capII, 1-2)